

Pr:

วิศวกรได้บันทึกไว้ถึงรัฐมนตรีที่เสียชีวิตขณะที่ยกปฏิบัติหน้าที่ ท่านผู้คือ หลวงเดชาดิวงค์รววัฒน์ อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ผู้ประสพอุบัติเหตุขณะเดินทางไปตรวจเส้นทางรถไฟสายมรณะจากเมืองกาญจนบุรีออกไปทางชายแดนเมียนมา เส้นทางรถไฟสายนี้ถูกสร้างขึ้นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยกองทัพญี่ปุ่น แต่ทางรถไฟสายนี้หลังสงครามแล้วอยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนั้น โธม บุนนาค ได้บันทึกเรื่องเล่าถึงอุบัติเหตุครั้งนั้น จึงขออนุญาตยกมาให้ดู

“...ในเช้าวันที่ 2 กุมภาพันธ์ เมื่อมาถึงหลักก.ม.262 ระหว่างสถานีปรังกาสีกับบึงมะ ซึ่งเป็นสะพานข้ามห้วยคอกยทา ไม่หมอนรถไฟซึ่งใหม่เกรียมอยู่แล้วได้หักลง เป็นผลให้รางทรุด ขบวนรถตรวจราชการของรัฐมนตรีต่างประเทศตกลงไปลึก 8 เมตรทั้งขบวน นายจุง จิราเนท แพทย์ของกรมรถไฟตายคาที่ ม.ล.กรีและนายปุ่น สุกุนตนาภ อธิบดีกรมรถไฟ รวมทั้งคนขับรถ บาดเจ็บสาหัส คนบาดเจ็บ

ทำงานใช้ทุนที่กรมรถไฟหลวงในปี 2469 เมื่อเกิดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินในปี 2475 ปราบกฐมีชื่อ ม.ล.กรี ซึ่งขณะนั้นมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงเดชาดิวงค์รววัฒน์แล้ว ท่านได้เข้าร่วมงานเปลี่ยนแปลงการปกครองฯ ด้วย โดยเป็นผู้ก่อการฯ สายพลเรือน และท่านก็คงเป็นบุคคลสำคัญในสายพลเรือน ดังนั้นตอนที่มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชั่วคราวชุดแรกจำนวน 70 คน หลวงเดชาดิวงค์ฯ จึงเป็นหนึ่งในจำนวน 70 คนที่ได้รับการแต่งตั้ง

หลวงเดชาดิวงค์ฯ: รัฐมนตรีผู้ตายในหน้าที่

เจ็บน้อยได้เดินทางกลับมาที่สถานีปรังกาสีเพื่อตามคนไปช่วย ม.ล.กรี ทนพิษบาดแผลอยู่ได้ 1 ชม. ก็เสียชีวิต และกว่าจะนำศพมาถึงสถานีธนบุรีก็เป็นเวลา 10.00 น. ของวันที่ 4 กุมภาพันธ์...”

หลวงเดชาดิวงค์รววัฒน์ เป็นคนกรุงเทพฯ เกิดในชื่อเดิมว่า ม.ล.กรี เดชาดิวงค์ ที่บ้านถนนศรีเพชร อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม ปี 2445 บิดาได้แก่ ม.ร.ว.เล็ก เดชาดิวงค์ มารดาคือ ม.ล.ปุย การศึกษาของ ม.ล.กรี มีว่าท่านศึกษาจบจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ อันเป็นโรงเรียนหลวงที่เด่นดังในสมัยนั้น และท่านเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ต่อมาจึงได้ทุนออกไปศึกษาที่ต่างประเทศจากกรมรถไฟหลวง โดยท่านได้เดินทางไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษในปี 2463 ขณะที่ท่านมีอายุได้ 18 ปี สถานศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม ม.ล.กรี เรียนจบปริญญาตรีทางด้านวิศวกรรมโยธาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ และเดินทางกลับมารับราชการ

ตั้งด้วย สำหรับชีวิตครอบครัวท่านได้สมรสกับ เจ้าหลวงถิ่น ธิดาของ พระยาราชดำรงเดช (ผล สุรตานนท์) ผู้มีเชื้อสายของเจ้าเมืองแพร่

ชีวิตการทำงานของหลวงเดชาดิวงค์ฯ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองฯ มีเวลาค่อนข้างสั้นเพียง 15 ปีเท่านั้นเอง โดยหลังจากทำงานที่กรมรถไฟหลวงมาได้ 8 ปี ท่านก็ย้ายงานจากกรมรถไฟหลวงมาเป็นช่างอยู่ที่กรมโยธาเทศบาล ทำงานอยู่ที่กรมใหม่ ท่านก็มีความก้าวหน้าในงานด้านวิศวกรรมของท่าน ได้ขึ้นเป็นหัวหน้ากอง และเป็นช่างใหญ่ จนถึงปี 2484 สมัยนายกรัฐมนตรี หลวงพิบูลสงคราม ม.ล.กรี ก็ย้ายกรมใหม่มาอยู่กรมทางหลวง และได้เป็นอธิบดีกรมทางหลวง อีกสองปีต่อมาในปี 2486 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ไทยได้เข้าร่วมด้วยนั้น ท่านได้ย้ายไปเป็นปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และในเดือนมีนาคม ปีเดียวกันนี้ ม.ล.กรี ก็ได้เข้าร่วมรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีหลวงพิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีที่ไม่ประจำกระทรวง ต่อจากนั้นก็ได้ขึ้นเป็นรัฐมนตรีช่วย

ว่าการกระทรวงคมนาคม ดังนั้นจึงถือว่าท่านเป็นผู้ที่หลวงพิบูลสงครามไว้วางใจ อย่างไรก็ตามมีข้อมูลว่าท่านก็ได้เข้าร่วมงานเสรีไทย ซึ่งเป็นงานอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลของหลวงพิบูลสงคราม และอยู่ภายใต้การนำของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายปรีดี พนมยงค์ เวลาที่ท่านเข้าร่วมงานเสรีไทยนั้น จึงน่าจะเป็นช่วงต้นปี 2487 เป็นต้นมา เพราะ น.ส.กรี ได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ 26 มีนาคมปี 2487 โดยอ้างว่าต้องไป “ดำเนินการบริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมไทย” แสดงว่าสมัยนั้นรัฐมนตรีจะไปทำงานบริษัท แม้จะเป็นบริษัทของรัฐบาลก็ต้องลาออก แต่หลังจาก น.ส.กรี ลาออกจากรัฐบาลของหลวงพิบูลสงครามได้ประมาณ 5 เดือน นายกรัฐมนตรีหลวงพิบูลสงครามเองก็ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพราะรัฐบาลของท่านแพ้เสียงในสภาฯกันถึงสองครั้งในการเสนอพระราชกำหนดต่อสภาผู้แทนราษฎร

เสรีจลันสงครามแล้ว หลวงเดชาดิวงค์ฯ ก็ไม่ได้มาร่วมรัฐบาล

ใหม่ที่ตามมาอีกสามรัฐบาลจนถึงรัฐบาลที่สี่ที่มี นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี น.ส.กรี จึงได้เข้าร่วมรัฐบาล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในวันที่ 26 มีนาคมปี 2489 ครั้นนายปรีดี พนมยงค์ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ได้เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี น.ส.กรี ก็ยังได้เข้าร่วมรัฐบาลต่อมาด้วย จึงแสดงว่าท่านเองก็เป็นผู้ที่ทางฝ่ายนายปรีดี พนมยงค์ และหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ไว้วางใจ และชอบใจในฝีมือการทำงานของท่านด้วย เข้าร่วมรัฐบาลครั้งนี้ท่านได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีครั้งสุดท้ายของ น.ส.กรี เพราะท่านเป็นรัฐมนตรีอยู่ถึงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ปี 2490 รถไฟที่ท่านนั่งไปตรวจราชการที่เส้นทางรถไฟสายมรณะในจังหวัดกาญจนบุรี เกิดรางรถไฟพัง รถตกเหว จนท่านเสียชีวิตตั้งที่กล่าวมาแล้ว

นามของหลวงเดชาดิวงค์วราวัฒน์นี้ ต่อมาทางราชการได้เสนอให้ตั้งชื่อสะพานที่สร้างข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่เชื่อมถนนพหลโยธินเข้าด้วยกันที่จังหวัดนครสวรรค์ สะพานเดชาดิวงค์นี้เปิดให้ใช้งานครั้งแรกในปี 2498 ในสมัยนายกรัฐมนตรีหลวงพิบูลสงคราม ซึ่งท่านกลับมาดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลอีกครั้ง และผู้ที่เปิดสะพานนี้ก็คือ นายปฐุม โทธิแก้ว รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมในตอนนั้น.

ธนิตี เศรษฐบุตร